

Warszawa, 26 października 2016 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (druk nr 303)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa ma na celu podwyższenie kwoty przychodu uzyskiwanego przez rolnika lub domownika, podlegających z mocy ustawy w pełnym zakresie ubezpieczeniu społecznemu rolników, a którzy zostali objęci powszechnym systemem ubezpieczenia społecznego. Obejmuje to rolników (lub domowników) wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej, zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo też powołanych do składu rady nadzorczej.

Ustawą z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1831) wprowadzono do ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników uregulowanie zawarte w art. 5b, który pozwolił rolnikowi podejmującemu poza swoją działalnością rolniczą – inną działalność, uzupełniać, w niewielkim zakresie, jego dochód. Celem wprowadzanego wówczas art. 5b było uwzględnienie realiów społeczno-gospodarczych w życiu rolników. Aktywność ta wykonywana w ramach umowy cywilnoprawnej lub w postaci odpłatnego udziału w radzie nadzorczej, podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w powszechnym systemie, nie wyłączając z mocy ustawy z ubezpieczenia w KRUS i zapewniając pozostawanie w nim równoległe do ubezpieczenia społecznego w systemie powszechnym. Ustawa z 23 października 2014 r. wprowadziła dla uzyskiwania przychodu granicę jego wysokości – miesięcznie nie więcej niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę. Przepisy te obowiązują od 1 stycznia 2015 r. Obecna nowelizacja ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, zawarta w druku senackim nr 303, podwyższa kwotę możliwego do uzyskania przychodu rolnika (lub domownika) do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Druga zmiana zawarta w nowelizacji rozszerza katalog osób, z którymi w KRUS stosunek pracy nawiązuje się na podstawie powołania (nie tylko kierowników, lecz także zastępców kierowników, dyrektorów i ich zastępców w istniejących strukturach KRUS).

Trzecia kwestia dotyczy gospodarki finansowej KRUS, ustawa dokonuje zmiany art. 83 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, realizując zalecenia pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli, dotyczące lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt wpłynął do Sejmu jako przedłożenie poselskie 2 września 2016 r. (druk nr 850).

Skierowano go do I czytania do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Komisje przygotowały sprawozdanie, w którym znajdują się niewielkie zmiany porządkujące.

Podczas II czytania, które odbyło się na 28. posiedzeniu Sejmu w dniu 19 października 2016 r., zgłoszono poprawki (druk sejmowy nr 885–A). Dwie z nich uściślają materię zawartą w projekcie: wprowadzono 6–miesięczny termin obowiązywania dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 83 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w dotychczasowym brzmieniu oraz dookreślono sytuację prawną rozszerzanego katalogu osób, z którymi ustawa wprowadza nawiązywanie stosunku pracy na podstawie powołania. Komisje rekomendowały Sejmowi przyjęcie obu poprawek. Poprawka przedłużająca preferencyjne warunki do przejścia na wcześniejszą emeryturę rolniczą do 31 grudnia 2022 r. nie została pozytywnie zarekomendowana.

Sejm uchwalił ustawę zgodnie ze wskazaniem Komisji. Ustawa została przyjęta 21 października 2016 r. większością 397 głosów za, nikt nie był przeciw, wstrzymało się 5 osób.

Ustawa nie budzi wątpliwości legislacyjnych, choć można by się zastanawiać, czy z uwagi na dokonywanie rozliczeń, wejście w życie uregulowania art. 5b nie powinno nastąpić z pierwszym dniem miesiąca, o ile nie w ogóle z dniem 1 stycznia 2017 r.?

Bożena Langner

Główny legislator